

indispensabilă. Intelectualii noștri trebuie să ia contact cu realitățile sociale ale satelor, care formează 80⁰/₀ din așezările României. Dealtfel mulți din vechii noștri echipieri, în urma campaniilor făcute la sate, au rămas pentru totdeauna acolo. În tot cazul, pentru acei care sunt destinați să facă parte din clasa conducătoare a unei țări, este extrem de util trecerea printr'o perioadă de muncă directă, de anchetă și de acțiune socială, în mijlocul clasei țărănești, ale cărei mizerii și măreții nu le vor putea cunoaște altfel. Așa, datorită activității echipelor se formează o nouă intelectualitate. Din punct de vedere profesional, tinerii noștri intelectuali au posibilitatea să facă dovada capacității lor de administratori și creatori, căci sarcina ce li se încredințează este tocmai aceea de a profita de scurta lor trecere prin sat, pentru a lăsa acolo o amintire de umanitate constructivă. În sfârșit, tineretul nostru are datoria socială de a se apleca asupra vieții satelor, a căror populație atât de viguroasă și atât de sănătoasă așteaptă organizarea socială care s'o învețe să profite de binefacerile civilizației moderne.

În România, Legea Militară nu prevede pentru intelectuali decât un an de serviciu față de ceilalți care rămân doi ani sub drapel. Astfel nu e deloc nedrept să se ceară intelectualilor trei luni de Serviciu Social în cursul cărora ei vor lucra pentru binele țării lor.

Foștii elevi ai Școlilor superioare și ai Școlilor speciale, organizați după formula echipelor studențești, vor merge deci să lucreze timp de câteva luni pe lângă Căminele Culturale, în satele țării, după ce în prealabil au urmat ei înșiși cursurile unei școli de echipieri, sub conducerea echipierilor vechi, care deja au fost încercați.

Fiecare nou venit va fi supus, ca în vechile noastre echipe, la munca profesională respectivă. Profesorii în școlile țărănești; agronomii la câmp; medicii în dispensare și în organizațiile sanitare; folcloriștii și sociologii la anchetele sociale. Fiecare își va aprecia singur sarcina potrivită capacității sale, și odată zona socială aleasă, își va fixa scopurile și mijloacele de lucru. Fiecare își va fi propriul său șef, având depline puteri în măsura în care va avea conștiința înaltei sale misiuni sociale și naționale.

Acordăm încrederea noastră întreagă valorii intelectuale a tineretului nostru, arzătorului său patriotism și calităților sale de „ingineri sociali“.

Acordăm deasemenea încredere țaranilor și intelectualilor satelor. Marele curent de opinie care transformă azi țara noastră ne permite să afirmăm că România lucrează cu îndârjire la creierea propriului său destin. O muncă pe care o îndeplinește cu certitudinea reușitei, fiindcă are de conducător și de garant, un mare creator: Regele nostru.

Ași fi fericit dacă din scurta expunere pe care am făcut-o ar fi reieșit că efortul de construcție împlinit în țara mea are la bază o doctrină sociologică și o metodă de politică valabilă nu numai pentru România, ci și pentru orice altă țară.

D. GUSTI

O SITUAȚIE JURIDICĂ INTOLERABILĂ NEORGANIZAREA OBȘTIILOR RĂZĂȘEȘTI DIN VRANCEA

Extragem din dosarele monografiei sociologice a satului Nerej o serie de informațiuni, pe care, dată fiind cruda realitate pe care o semnalează, nu credem că li se va putea găsi locul în volumul pe care îl pregătim în limba franceză.

Scopul pe care îl urmărim este mai înainte de toate, practic. Am voi să înfățișăm câteva fapte care să atragă atenția forurilor competente, asupra absolutei necesități de a se lua unele măsuri de limpezire judiciară a situațiilor din Vrancea.

Opinia publică a țării a rămas la credința că Vrancea este o regiune patriarhală, în care vechea vieță românească s'a păstrat neștirbită. În realitate nu ne-a fost dat să întâlnim o regiune în mai plină anarhie economică, juridică și chiar spirituală, decât în această Vrance, într'adevăr arhaică, dar care poate tocmai de aceea nu a putut rezista năvalei formelor de vieță modernă. Din lupta care s'a dat în acest colț de țară între satul cel vechiu și legiuirile cele noi ale Statului modern, au ieșit doi înfrânți, și satul și legiuirile. O îndreptare a stărilor economice a situației sanitare și morale nu va putea însă să se întâmple atâta vreme cât nu se va fi lămurit în prealabil situația juridică ; căci o ordine socială fără de un statut legal, limpede, nu poate exista.

Pentru a înțelege problema juridică a Vrancei suntem siliți să pornim cu o scurtă analiză asupra încercărilor făcute până acum pentru organizarea acestor vechi sate românești.

În anul 1910, pentru a pune capăt unei situațiuni juridice tulburi, creată prin faptul că satele de răzăși proprietari devălmași ai pădurilor, nu puteau aplica codul civil și în același timp pentru a opri cucerirea și distrugerea pădurilor de către societățile anonime forestiere, Statul a încercat, printr'un cod silvic, să reglementeze stăpânirea în devălmășie, cel puțin în ce privește pădurile. Soluția la care s'a oprit codul silvic din 1910, a fost aceea de a înscrie într'un registru anume, drepturile pe care fiecare răzăș le avea în totalitatea bunurilor devălmașe și să alcătuiască un statut care să reglementeze vieța juridică a obștiilor.

Din nefericire legislatorul nefiind îndeajuns informat asupra acestei chestiuni, a comis eroarea să creadă că toate obștiile de răzăși se aseamănă. Luând drept model obștia în care proprietatea indiviză se stăpânea pe bază de spiță de neam, a hotărît să facă astfel încât legile succesiunii să opereze de aici înainte în toate răzășiile. Sistemul părea foarte logic : un răzăș oarecare, odată înscris în registrul de drepturi, avea însăfârșit un drept precis, apreciat la o anumită cantitate. Copiii lui moșteneau această cantitate de drepturi, împărțind-o după legile succesiunii.

În Vrancea însă devălmășia obștiilor de răzăși nu este indiviziunea dreptului civil, căci fiecare cetaș nu are un drept care să poată fi măsurat ; dreptul lui nu este decât un drept de uz, personal, viajer și nelimitat. Succesiunea nu operează în acest regim, fiul nevenind la succesiunea tatălui său, ci beneficiind de propriul său drept, pe care îl are în calitate de vrâncean. Această situație juridică specială din Vrancea a mai fost arătată în multe rânduri. (Vezi de pildă, studiile publicate în Arhiva, *H. H. Stahl* : Contribuții la studiul răzășiei satului Nerej, 1928 și *Aurel Sava* : Documente putnene, vol. I și II).

Judecătorii obligați prin codul silvic dela 1910 să constituiască registrele de drepturi și așezămintele obștiilor din Vrancea s'au găsit deci în fața unei situațiuni cu totul deosebite. În celelalte sate de răzăși care erau organizate pe teme genealogic, ei au putut proceda la numeroase cercetări ca să determine spițele de neam și să calculeze cantitățile de drepturi, pe care fiecare cetaș, în parte, le posedă. Registrele oficiale care fusese puse la dispoziția lor, specificau că aceste drepturi de cote părți, trebuiau să fie calculate potrivit sistemelor locale, care sunt de altfel foarte numeroase : în bănișori, dramuri, funii, parale etc.

În Vrancea însă nu existau asemenea numiri, nu existau genealogii și nu existau sisteme de măsurare ale drepturilor. Au fost deci siliți să adune satul întreg și să înscrie rând pe rând, pe toți locuitorii majori, atât bărbați cât și femei, în registrele de drepturi. Satul era singura instanță care făcea triajul cetașilor, afirmând despre fiecare că este sau nu este membru al cetei. Singura modificare pe care judecătorii au putut-o introduce obiceiurilor locale, a fost aceea de a nu înscrie pe minori.

Rezultatul acestei operațiuni a fost că întreaga coloană rezervată de către legislator, în registrul său, pentru determinarea cantităților de drepturi a fiecăruia, fu umplută de sus până jos cu mențiunea : un drept etc.

Desigur, sunt unele excepțiuni, căci fuseseră anumiți acaparatori prin cumpărare de drepturi în folosul societăților anonime forestiere. Unii dintre judecători au recunoscut aceste drepturi cumpărate, ceea ce face că în registrul cetelor găsim membrii ai colectivității, care au uneori mai multe drepturi. Însă totdeauna sunt drepturi întregi, nefracționate și a căror cantitate nu este datorită hazardului nașterilor și morților într'o spiță, ci exclusiv cumpărăturilor.

Este interesant de urmărit lista completă a acestor drepturi, pe care le-am extras din registrele judecătoriiilor din Vrancea. Se poate lesne vedea că posesorii de drepturi multiple întregi, formează într'adevăr o excepțiune. (Vezi tabloul I).

Este dela sine înțeles că soluțiunea nu era potrivită pentru Vrancea, căci odată ce toți membrii majori fuseseră înscriși în 1910, în registrul de drepturi, cei care ajungeau la majorat în 1911 erau lipsiți de un drept, pe care îl căpătaseră între timp. Copii trebuiau, de aici înainte să aștepte moartea părintelui lor, pentru ca să poată fi înscriși. Registrele n'au fost de aceia luate în serios. Morții n'au mai fost șterși din registre și copii deveniți majori n'au mai fost înscriși în ele ; așa că registrele de drepturi din Vrancea au ajuns în curând simple pomelnice.

Astfel pentru satul Nerej, listele din 1910 sunt astăzi încă singurele valabile din punct de vedere legal. Însă confruntându-le cu realitatea, găsim că din cei 725 membri, care constituiau ceata stăpânitoare a muntelui Lapoș, 372 sunt astăzi morți. Cei 353 de supraviețuitori au rămas astăzi singurii proprietari, conform codului. Acești supraviețuitori sunt singurii în drept să hotărască ceea ce vor cu privire la averea lor devălmașe, pot de pildă, să o vândă societăților anonime forestiere. În realitate însă asupra acestui munte, au drept să vină efectiv la folos cei peste 2.000 de răzăși din Nerej. Un conflict de generații, dintre cele mai violente, a luat astfel naștere în toată Vrancea, bătrânii ajungând cei mai mari dușmani ai tinerilor. Bătrânii vindeau muntele, iar tinerii „majori“ nu puteau în mod legal să zică nimic și nici să se folosească de o parte a prețului de cumpărare. Soluția juridică ce trebuia să fie dată, era destul de dificilă. O mare luptă socială pentru cucerirea drepturilor acestor „majori“ fu dusă de aceia, de către tinerii ajunși la majorat și care voiau să fie înscriși de îndată în registrele de drepturi. Este o luptă, pe care, în Vrancea, lumea o cunoaște sub numele de „*chestiunea majorilor*“.

Dar această înscriere a majorilor ar fi însemnat recunoașterea dreptului obișnuelnic al locului, ceea ce părea absurd juriștilor crescuți la școala codului civil și un adevărat scandal pentru oamenii societăților anonime al căror interes era să se mențină statul-quo.

Judecători excelenți, pe care dreptul roman nu-i orbise încă cu desăvârșire, reușiră totuși să facă înscrieri de asemenea majori. Astfel s'a întâmplat încă din anul 1926, cu satul Spinești, după o modificare a statutelor inițiale. Trebuie să notăm și cazul satului Palten, un vechiu sat, filială a satului Nerej, care a avut norocul să-și vadă recunoscut dreptul său de a înscrie majorii de către Curtea de Casație ; de asemenea trebuie subliniată decizia dată de judecătorul *Aurel Sava* în 1928, un excelent cunoscător al istoriei și a stărilor din Vrancea și care a avut curajul să pună întreaga chestiune sub adevărata sa lumină, în ciuda protestărilor altor juriști, care l-au acuzat a fi „incoherent și lipsit de temei juridic și logic“.

Ca rezultat al acestor lupte pentru drept și, poate ar trebui să adăugăm și ca un rezultat al monografiei sociologice făcută de către profesorul Gusti în Nerej în anul 1927, o nouă lege a intervenit în anul 1930, recunoscând în mod expres dreptul majorilor de a fi înscriși în tabele și deci stabilind principiul că în Vrancea ordinea succesorală nu are nicio putere în ce privește stăpânirea drepturilor devălmașe.

Făcând aplicarea acestei legi din 1930, mai multe sate din Vrancea au înscris majorii lor în registrul de drepturi ; însă după cum vom vedea, legea din 1930 nu a fost aplicată de către toate obștiile. (Vezi tabloul I).

Dar, pentru a lămuri mai mult chestiunea acestor registre de drepturi, trebuie să dăm oarecari informațiuni și asupra statutelor juridice ale cetelor răzășești de acolo.

I. Tabloul drepturilor răzășești.

Nr. curent (1)	NUMELE OBȘTEI (2)	PROPRIETATEA (3)	Numărul obștenilor cu drepturile lor									Data înscrierii majorilor			
			Cu 1 drept (4)	Cu 2 drepturi (5)	Cu 3 drepturi (6)	Cu 4 drepturi (7)	Cu 5 drepturi (8)	Cu 6 drepturi (9)	Peste 6 drepturi (10)	Cu fragmente de drepturi (11)	Total (12)	Înainte de 1930, cu modificarea așeză- mântului (13)	După legea din 1930		
													Anul (14)	Cu modificarea așezământului (15)	Fără modificarea așezământului (16)
1	Nereju	Monteorul	387	—	—	—	—	—	—	—	387	—	—	—	—
2	Nereju	Lapoșul	725	—	—	—	—	—	—	—	725	—	—	—	—
3	Nereju	Platra Secuiului	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Nereju	Furul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Spulber	Lapoșul	445	1	—	—	—	—	—	—	446	—	1935	—	da
6	Spulber	Tojanul	462	—	—	—	—	—	—	—	462	—	—	—	—
7	Paltin	Furu-Mic	632	1	2	—	—	—	1	3	640	1929	—	—	—
8	Vălcani	Simionul	96	—	—	—	—	—	—	—	96	—	1931	—	da
9	Vălcani-Ghebani-Prahuda	Tojanul	4	—	—	—	—	—	—	217	221	—	1931	—	da
10	Prahuda	Tojanul	221	—	—	—	—	—	—	—	221	—	1931	—	da
11	Năruja	Lapoșul de Sus	491	1	—	2	—	—	—	—	494	1927	—	—	—
12	Nistorești	Dealul-Săcăturii	506	9	1	2	—	—	3	—	521	—	1931	—	da
13	Nistorești	Munțișoarele	525	14	2	2	—	—	1	—	547	—	1930	—	—
14	Herăstrău	Dealul-Săcăturii	282	—	—	—	—	—	—	—	282	—	1931	—	da
15	Herăstrău	Veghiul lui Bucur	267	1	—	—	—	—	—	—	268	1929	—	—	—
16	Văsui	Frumoasele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Văsui	Dealul Săcăturii	239	13	2	—	—	2	—	—	256	—	—	—	—
18	Spinești	Dealul Săcăturii	509	—	—	—	—	—	—	—	509	—	1930	—	da
19	Spinești	Zboina ¹⁾	522	—	—	—	—	—	—	—	522	1926 și 1929	—	—	—
20	Hăulișca	Ploștina etc.	257	5	1	—	—	—	—	—	263	—	—	—	—
21	Păulești	Novesele	359	6	3	—	—	—	2	—	370	—	1930	—	da
22	Coza	Chetricelele	275	2	1	1	—	—	—	—	279	—	—	—	—
23	Tulnici	Macraeul	520	2	1	—	—	—	—	—	523	—	1930	—	da
24	Negrilești	Pășelele	862	—	—	—	—	—	—	—	862	—	—	—	—
25	Negrilești	Roschilele	481	—	—	—	—	—	—	—	481	—	—	—	—
26	Bârsești	Giurgiu	432	2	—	—	—	—	—	—	434	—	1931	—	da
27	Topești	Giurgiu	332	1	—	—	—	—	—	—	333	—	—	—	—
28	Poiana	Musa și Vetrila	263	2	1	—	—	—	—	—	266	—	1931	da	—
29	Prisaca Valea-Sării	Căbalașul de Sus	68	1	1	—	—	—	—	—	70	—	1932	—	da
30	Valea-Sării	Pietrosul	415	3	—	—	—	—	—	—	418	—	1931	—	da
31	Poduri Valea-Sării	Marcu	275	—	—	—	—	—	—	—	275	—	—	—	—
		Orbu	175	—	—	—	—	—	—	—	175	—	—	—	—
		Chitacu	150	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—
		Tudora	172	—	—	—	—	—	—	—	172	—	—	—	—
		Toader	150	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—
		Gogoncea	155	—	—	—	—	—	—	—	155	—	—	—	—
32	Colacu	Fruntea-Mare	177	4	—	—	—	—	—	—	181	—	1930	da	—
33	Poduri-Colacu	Căbalașul de Jos	158	—	—	—	—	—	—	—	158	—	1930	da	—
34	Pârosu-Tichiriș	Dealul Negru	425	—	—	—	—	—	—	—	425	—	—	—	—
35	Ruget-Tichiriș	Hoboia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Vidra-Tichiriș	Tisarul	495	1	—	—	—	—	—	—	496	—	1930	—	da
37	Burca-Vidra	Vârful Măgurii	75	—	—	—	—	—	—	—	75	—	1931	—	da
58	Voloșcani	Verdele	273	2	2	2	—	—	—	—	279	—	1931	—	da
39	Vidra-Safari	Izlazul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	da
40	Găuri	Condratu	734	—	—	—	—	—	—	—	734	—	1932	—	—

¹⁾ În 1928, obștea Spinești în adunare extraordinară, acordă majorilor ai căror părinți trăesc, dreptul de folosință, art. 33.

Codul silvic din 1910 însărcinase pe judecători să procedeze la o anchetă asupra obiceiului pământului și să înscrie pe cât era cu puțință dispozițiunile acestui obicei în așezămintele de funcționare ale cetelor. Intr'un termen de 2 ani operațiunea întreagă trebuia să fie gata. Ministerul de Justiție dase judecătorilor săi un model de statut. Acest model a fost în cele mai multe cazuri copiat pur și simplu. Judecătorii înfățișară în plan numai dreptul modern occidental: obiceiul pământului li se părea absurd.

Cu toate acestea unii au primit să facă loc în așezământul redactat de către ei și unor reguli obișnuielnice. Însă aceste așezăminte ajungând în apel la Tribunalul de Focșani, aveau o soartă ciudată, căci Tribunalul de Focșani avea 2 secțiuni, dintre care una era adepta codului civil, iar cealaltă adepta obiceiului pământului. Așezământul era deci reformat pe temeiul unui simplu hazard, apelul având 50% șanse să intre la secțiunea codului civil, sau la secțiunea obiceiului pământului; iar regulile de drept obișnuelnic, care erau uneori înscrise în aceste așezăminte, erau ele înșile foarte confuze, căci obiceiul pământului din Vrancea era de un arhaism deseserant: foarte drept, atâta vreme cât era vorba de obștii de răzăși, trăind independent, pe temeiul unei gospodării casnice închise, el ajungea o adevărată primejdie în împrejurările schimbate ale vieții moderne, căci dădea puțință exploataților să fraudeze, simulând o aplicare a obiceiului pământului. Ar fi fost cazul ca legislatorul să fie el însuși informat mai dinainte, prin anumite anchete, asupra ce era acest drept obișnuelnic și să facă o adevărată operă de legiferare a obiceiului pământului, modernizându-l și făcându-l apt să reziste noilor circumstanțe. Era o chestiune de interes public să se facă aceasta și totuși grija rezolvării acestei chestiuni a fost lăsată judecătorilor, socotită fiind ca o simplă chestiune de interes privat. Sătenii ei înșiși au încercat să facă atunci o operă de legislație și de modernizare a obiceiului celui vechiu; însă soluțiunile pe care le-au adoptat au fost variabile, au fost schimbate dela sat la sat, rezultatul final fiind cea mai desăvârșită incoerență juridică pe care ne-o putem imagina.

În toată Vrancea nu există 2 statute care să se potrivească. Ba, ceea ce este încă mai regretabil, este faptul că acelaș sat, ceată răzășească, are uneori mai multe statute deosebite, căci s'a crezut necesar să nu se facă un singur statut pentru o singură ceată răzășească, ci să se facă mai multe statute pentru tot atâtea trupuri de moșie câte stăpâna o singură ceată.

Astfel satul Nerej, care în realitate nu este decât o singură colectivitate, cu un singur patrimoniu, are totuș un statut cu un președinte și un consiliu de administrație pentru muntele Lapos, un alt statut, președinte și consiliu de administrație pentru Monteoru, altul pentru Piatra Secuiului și altul pentru muntele Furu: 4 administrații pentru acelaș grup de oameni și acelaș patrimoniu.

Se vede de îndată că este la mijloc o complicație inutilă și o povară foarte grea pentru săteni, ceea ce lămurește în parte faptul că satul Nerej nu a stabilit până acum decât 2 din aceste societăți de administrație din cele 4 legale, la care era obligat, care societăți de administrație sunt și ele în realitate, inexistente.

Să analizăm acum principalele probleme juridice, pe care nerezolvându-le legislatorul, au trebuit să le rezolve sătenii ei înșiși și să vedem care sunt soluțiunile admise.

CHESTIUNEA CONDIȚIUNILOR PE CARE TREBUE SĂ LE SATISFACĂ CINEVA PENTRU A FI RECU-NOSCUT MEMBRU AL CETEI. a) *Problema vârstei*. Nu este o problemă, pe care obiceiul pământului s'o fi reglementat, căci după cum spun paremiile juridice din Vrancea: „de cum ese copilul din măsă, intră la munte“. Era desigur o neputință fizică pentru un copil să meargă să exploateze pădurea pe seama lui; însă o limită juridică, vârsta de 21 de ani, ca semn al majorității, nu exista în obiceiul pământului.

Bărbații se căsătoreau, de obicei, mai tineri și la epoca căsătoriei lor aveau dreptul să li se împartă drept zestre o parte din averea familială; cu atât mai mult aveau drept să meargă să se folosească de dreptul de uz personal și viajer în averea devăl-mașe. Sub influența codului civil însă, obștile răzășești din Vrancea au admis vârsta

II. Regulele privitoare la stabilirea și folosirea drepturilor în obștii.

(1)	NUMELE OBȘTEI (2)	PROPRIETATEA (3)	Au drepturi și oamenii care locuiesc în:			(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)												
			Alte sate din Vrancea		In afară de Vrancea													Străinii care vin în comună capătă dreptul	Străinii veniți în comună prin căătorie exercită dreptul nevestei	Cine pleacă din comună pierde dreptul	Dacă revine își recapătă dreptul	Cumpărătorul intră în drepturile vânzătorului	Cumpărătorul stăpânește pe veci	Cumpărătorul pierde dreptul la moartea vânzătorului	Copiii celor plecați și copiii vânzătorului, dacă locuiesc în comună câștigă dreptul la majorat	Dreptul se stinge odată cu moartea	Copiii minori se înscriu cu „casa defunctului“	Majorii trebuie să facă cerere la judecătoria	Preștii au drept cât stau în comună
			(4)	(5)																									
1	Nereju	Monteorul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
2	Nereju	Lapoșul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
3	Nereju	Piatra-Secuiului	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
4	Nereju	Furu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
5	Spulber	Lapoșul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
6	Spulber	Tojanul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
7	Paltin	Furu-Mic	—	—	—	da	—	—	—	—	—	da	—	da	da	da													
8	Vâlcani	Simianul	—	—	—	—	da	—	da	—	—	—	—	da	da	da													
9	Vâlcani-Ghebani-Prahuda	Tojanul	—	—	—	—	—	—	da	—	—	—	—	—	—	—													
10	Prahuda	Tojanul	da	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	da	da	da													
11	Naruja	Lapoșul-de-Sus	da	—	—	—	—	—	da	—	—	—	—	da	da	da													
12	Nistorești	Dealul-Secaturii	da	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	da	da	da													
13	Nistorești	Munțișoarele	da	—	da	—	—	Nu*)	—	—	—	—	—	da	ga	da													
14	Herăstrău	Dealul-Scăturii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
15	Herăstrău	Veghiul-lui-Bucur	da	da	—	—	—	—	da	—	—	—	—	da	da	da													
16	Văsui	Frumaosele	—	—	—	—	—	—	da	—	—	—	—	—	—	—													
17	Văsui	Dealul-Secăturei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
18	Spinești	Dealul-Secăturei	da	da	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
19	Spinești	Zboina	da	da	da	—	—	—	—	da	—	—	—	da	—	da													
20	Hăulișca	Ploștina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
21	Păulești	Novesele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
22	Caza	Chetricelele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
23	Tulnici	Macradeul	da	da	—	—	—	—	da	—	—	—	—	da 2)	—	da 2)													
24	Negrilești	Pașelele	da	—	da	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
25	Negrilești	Roschilele	—	—	—	—	—	—	Nu	—	—	—	—	da	da	—													
26	Bă sești	Giurgiu	—	—	—	—	—	—	Nu	—	—	—	—	da	da	—													
27	Topești	Giurgiu	da	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
28	Poiana	Mușa și Vetrila	—	—	—	da	—	—	da	da	—	—	—	da	—	da													
29	Prisaca Valea-Sării	Căbalașul-de-Sus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
30	Valea Sării	Pietrosul	da 3)	da 3)	—	—	—	—	da	da	da	—	—	—	da	da 3)													
31	Poduri Valea-Sării	Marcu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
32	Colacu	Fruntea-Mare	da	—	—	—	—	—	da	da	da	—	—	da	da	da													
33	Poduri Colacu	Căbalașul de Jos	da	—	da	—	—	—	da	—	da	—	—	da	da	da													
34	Părosu-Tichiriș	Dealul Negru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
35	Ruget	Hoboiaia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
36	Vidra-Tichiriș	Tisarul	da	—	—	—	—	—	da 5)	—	—	—	—	da 5)	—	—													
37	Burca-Vidra	Vârful-Măgurii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
38	Voloșcani	Verdele	da	da	—	—	—	—	da 6)	—	—	—	—	da 6)	—	—													
39	Vidra-Scafari	Izlazul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—													
40	Gauri	Condratu	—	—	—	—	—	—	da	—	da	—	—	—	—	—													

1) Să nu fie înscris în altă obștie. 2) Contestat. 3) Prin hotărâre judecătorească în 1926 și 1927. 4) Contestat. 5) Contestat de Soc. forestiere. 6) Contestat de Soc. forestiere.

de 21 de ani ca semn legal al majorității. În realitate, tinerii de mai puțin de 21 de ani continuă să meargă în pădure, chiar în noul regim juridic.

O primă creațiune juridică a acestor sate fu aceea, așa numită a „casei defunctului“. Dacă copiii au părinți în viață, juridicește s'ar putea susține că exploatează pădurea în numele acestora, căci niciunul din membrii cetei nu-i împiedică. Dar, dacă rămân minori orfani, cetele de răzăși au considerat, în mod fictiv, că această „casă a defunctului“ continuă să existe, întocmai ca pe vremea când trăia tatăl astfel că minorii vor beneficia de averea comună în virtutea acestei ficțiuni juridice populare, foarte abilă de altfel, surprinzătoare chiar pentru simțul juridic al populațiilor din Vrancea ;

b) *Chestiunea lăturașilor*. Din nou o chestiune foarte modernă. În Vrancea cea veche, cei care plecau nu mai aveau puțința fizică de a pune în lucrare dreptul lor de folosință. În zilele noastre însă ar putea să aibe interes să vândă altora dreptul lor. De obicei societățile anonime încep tocmai prin a cumpăra aceste drepturi ale celor plecați din satele Vrancei, drepturile „lăturașilor“, cum li se spune, pentru a pătrunde astfel în ceată. Pentru a se apăra de această primejdie, sătenii Vrancei au afirmat că există un obicei vechi potrivit căruia, cine pleacă din sat pierde drepturile sale. 12 obștii au primit acest obicei, 3 n'au vrut să-l primească, iar restul de 25 n'au făcut mențiune de această chestiune. (Vezi tabloul II).

Dar dacă acela care își pierduse astfel dreptul său, se întoarce din nou în sat? Ei bine, i se recunoaște din nou drepturile sale; însă numai 4 obștii au fost de părerea aceasta. În schimb alte 3 obștii au acordat un drept oamenilor care veneau de se stabileau în Vrancea, cu condițiunea ca ei să fie vrânceni.

Să faci parte din două obștii dintr'odată nu este totdeauna cu puțință. Iată ceea ce afirmă cel puțin obștia satului Nistorești. În practică, se neagă mai totdeauna dreptul aceluia care vrea să fie cetățean a două obști dintr'odată.

La Nerej, de pildă, un răzăș Beteringhie avea pământuri și la Spulber. El și-a lăsat însă copii în satul Spulber iar el s'a mutat în Nerej, unde avea deasemenea pământuri. Nerejenii l-au primit în ceată, însă cei din Spulber nu mai vor să-l recunoască.

Ce se întâmplă însă cu drepturile cumpărate, cari au ca origină juridică plata făcută de către cineva ?

Vrâncenii nu sunt intoleranți în această privință. Poți face parte dintr'un sat al Vrancei și în acelaș timp să cumperi drepturi valabile în alt sat, cel puțin așa afirmă în statutul lor, 55 din obștiile Vrancei, printre care 11 obștii recunosc numai pe aceia care vin din satele județului Putna și numai 4 recunosc pe orice cetățean al României.

c) *Valoarea drepturilor câștigate prin cumpărare*. Vechiul drept obișnuelnic nu cunoaște vânzarea de drepturi devălmașe, cari ele nu erau propiu zis drepturi patrimoniale, ci mai mult un fel de atribute ale unui statut de cetățenie vrânceană. În zilele noastre însă, codurile permit vânzarea. Dacă în realitatea eu nu am decât un drept de uz personal și, dacă plecând din comună pierd acest drept al meu, ce se întâmplă cu acela care mi l-a cumpărat? În bună logică, vânzarea ea însăși ar trebui să fie anulată; însă logica nu este dusă până la capăt, datorită bunului simț al sătenilor. Ei afirmă că un drept de uz viajer poate să fie vândut. Cu toate că cumpărătorul ar putea să fie un tânăr și vânzătorul un bătrân, moartea cumpărătorului și nu a vânzătorului pune capăt contractului de vânzare a acestui drept de folos. Aceasta este regula stabilită în 4 obștii. O singură obștie ține morțiș la logică și anulează cumpărarea odată cu moartea vânzătorului: obștia Colacul. Alte 3 obștii admit substituțiunea completă între vânzător și cumpărător, afirmând că ceea ce vinde membrul unei comunități este însăși dreptul lui de cetățenie vrânceană, cumpărătorul devenind astfel proprietar pentru totdeauna.

Atunci ce se întâmplă cu copii aceluia care își vinde dreptul său? Devin și ei membrii deplin la majorat, afirmă 4 obștii. În ceea ce privește pe streinul căsătorit cu o cetașe, o singură obștie îi recunoaște dreptul de a beneficia personal de zestrea cetașei. Un detaliu interesant și care de altfel este conform cu vechiul obicei, este acela al dreptului pe care automat preotul paroh îl câștigă în eparhia sa, regulă existentă în 2 obștii.

Trebue remarcat faptul că aceste reguli cari reușesc în mod atât de divers să îndeparteze pe streini, nu dau nici o soluție pentru cazul locuitorilor vrânceni, care pleacă dintr'un sat într'altul în sânul Vrancei, ceea ce este cazul care se întâmplă cu preoții și învățătorii. Nici o soluție juridică legală nu li s'a dat. În fapt ei însă sunt primiți cu multă bunăvoință.

d) *Reglementarea dreptului de exploatare a pădurii.* Exploatarea pădurii este o problemă foarte recentă în Vrancea. Pe vremuri creșterea vitelor era temelul economic al satelor, iar nu distrugerea pădurii. În vremea de astăzi însă importanța ei este absolut decisivă pentru traiul de toate zilele al sătenilor. Vechiul obicei era acela al unei exploatare fără de regulă; însă abuzurile au dus la devastarea pădurilor. O reglementare a tăierilor este absolut necesară. Din nenerocire tocmai satele care nu mai au păduri reglementează în mod postum tăierea lemnului, iar sate cum sunt acelea din sudul Vrancei, care au încă păduri, nu vor să știe nimic de necesitatea de a pune ordine în această chestiune (vezi tabloul III).

Reglementarea consistă mai întâi, a nu mai permite tăierea necontrolată în pădure; trebuie să se anunțe mai întâi consiliul de administrație de intențiunea pe care o are cineva de a merge să taie lemne în pădure: cel puțin așa cer 11 obștii. Consiliul merge și marchează arborii care pot fi tăiați (în 3 obștii). Acești arbori nu pot fi tăiați decât în anumite loturi delimitate în prealabil (în 8 obștii). Se pot tăia atâția cât vrei fără nici o taxă, însă numai de către membrii familiei, fără ajutorul brațelor salariate (într'o singură obștie). Alte 2 obștii cer o taxă care este de 5 lei de metru cub de lemn lucrat. Nu se poate tăia decât o anumită cantitate, care se calculează în chipuri diverse. Numai un număr limitat de brazi (10 brazii în 3 obștii) (un brad într'o obștie) fără nici o taxă. Cu plata unei taxe, care variază de la 5—10 lei se poate tăia un număr de 4—5—7 și 1 brad în 4 din obștiile Vrancei: sau nu se poate tăia decât o anumită cantitate de metri cubi, între 3—6 metri cubi, în 2 obștii ale Vrancei cu plata unei taxe și fără plata unei taxe în alte sate ale Vrancei.

În sfârșit se poate calcula cantitatea de lemne tăiate, cu carul, într'o obștie. 8 obștii recunosc dreptul de a tăia lemne numai pentru nevoile casnice: 4 obștii pentru nevoile personale și 7 obștii nu dau dreptul decât la lemne de foc.

O regulă specială privește lemnele necesare construcției sătenilor, în 7 obștii, dintre care una nu îngăduie decât folosirea arborilor care se află la pământ.

Dogarii cari sunt cei mai mari distrugători ai pădurii, nu sunt supuși unei reguli decât într'o singură obștie, care îi împiedică să taie mai mult de 1 metru cub pe an, cu plata unei taxe. 4 obștii pretind pe deasupra să se facă transportul lemnului în afară de pădure, îndată după tăiere.

Însă, dacă fiecare membru al obștiei are un drept anual de tăiere în pădure, se poate întâmpla ca cineva să nu ajungă a se folosi de dreptul său. La această situațiune, din nou, sunt mai multe soluțiuni date.

Membrul care n'a exercitat dreptul său anual de tăiere, și-l pierde (într'o singură obștie) sau i se dă desdăunare, calculându-se la dublu cota sa parte din veniturile totale rezultate din încasările de taxe făcute de către comună; sau membrul poate vinde dreptul său anual, pe care nu l-a folosit, fie unui alt membru din aceiași ceată (în 4 obștii) fie unui locuitor al Vrancei (într'o obștie) fie oricui (într'o obștie).

Pentru a lupta împotriva acaparatorilor de drepturi anuale, o obștie hotărăște că nimeni nu va putea cumpăra decât un singur drept, adică cel mult 4 brazi.

Însă să admitem că un membru a făcut exploatarea anuală a lemnului care-i revine. Poate el face cu acest lemn ce vrea? departe de aceasta: 5 obștii hotărăsc o interdicțiune completă de a vinde lemnul; alte obștii interzic vânzarea către societățile anonime; iar obștia satului Palten interzice membrilor săi să vândă „muntenilor“ adică sătenilor din satul Andrieși, care fac comerțul lemnului pentru toată valea Zăbalei și cari andrieșeni nu aparțin Vrancei, ci Munteniei. O altă obștie interzice vânzarea lemnului lucrat, a lețurilor.

IV. Regulele stăpânirii ferestrelor.

(1) Nr. curent	NUMELE OBȘTEI (2)	PROPRIETATEA (3)	Câți codevălmași pot construi un ferăstrău (4)	Ferăstrăul nu crează drepturi de proprietate achizițivă asupra terenului (5)	Proprietarii ferăstrăului trebuie să prefere la tăiat pe codevălmași (6)	Dijma (7)	Un codevălmaș nu poate face parte decât dintr'un singur ferăstrău (8)	Dreptul asupra ferăstrăului se moștenește (9)	Interzicerea completă de a construi ferăstrae (10)	Numai administratorii au dreptul să facă ferăstrău, în folosul obștei (11)	Obștea hotărăște dacă trebuie să se facă ferăstrae (12)	Cei veniți în comună n'au voie să facă ferăstrae (13)	O femeie nu poate avea drept în ferăstrău alături cu bărbatul ei (14)	Este interzisă construirea ferăstreilor pe valea Pălăcăului și Lapoșului (15)	Sancțiuni (16)
1	Nereju	Monteorul	5	da	da	1/4	da	—	—	—	—	—	—	—	} oprirea ferăstrăului
2	Nereju	Lapoșul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Nereju	Piatra-Secului	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Nereju	Furu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Spulber	Lapoșul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Spulber	Tojanul	—	—	—	—	—	—	da	—	—	—	—	—	—
7	Paltin	Furu-Mic	—	—	—	—	da	—	—	—	—	da	da	—	—
8	Vâlcani	Simionul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Vâlcani-Ghebani-Prahuda	Tojanul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Prahuda	Tojanul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Năruja	Lapoșul-de-Sus	5	da	da	1/3	da	da	—	—	—	—	—	da	—
12	Nistorești	Dealul-Secăturii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	} oprirea ferăstrăului
13	Nistorești	Munțișoarele	5	da	da	1/4	da	da	—	—	—	—	—	—	
14	Herăstrău	Dealul-Secăturii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Herăstrău	Veghiul lui Bucur	5	da	da	1/4	da	da	da	—	—	—	—	—	—
16	Văseni	Frumoasele	10	da	—	1/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Văseni	Dealul-Secăturii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	da	—	—	—
18	Spinești	Zboina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Spinești	Dealul-Secăturii	—	—	—	—	—	—	da	—	—	da	—	—	—
20	Hăulișca	Plăstina etc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Paulești	Novesele	5	da	da	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Coza	Chetricelele	5	da	da	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Tulnici	Macradeul	5	da	—	1/4	da	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Negrilești	Pașelele	—	—	—	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Negrilești	Roschilele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Bârsești	Giurgiu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Topești	Giurgiu	—	—	—	—	—	—	da	—	—	—	—	—	—
28	Poiana	Mușa și Vetrila	—	—	—	—	—	—	—	da	—	—	—	—	—
29	Prisaca Valea-Sării	Căbalașul-de-Sus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Valea Sării	Pietrosul	1)	da	da	1/4	da	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Poduri Valea-Sării	Marcu etc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Colacu	Fruntea-Mare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Poduri-Colacu	Căbalașul-de-Jos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Părosu-Tichiriș	Dealul-Negru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Ruget	Hoboala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Vidra-Tichiriș	Tisarul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Burca-Vidra	Vârful-Măgurii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Voloșcani	Verdele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Vidra-Scatari	Izlazul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Găuri	Condratu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Să subliniem faptul că 2 obștii își amintesc de vechea regulă a dreptului, potrivit căreia cei care refuză să contribuie la sarcinile comunei, nu au drept să beneficieze de pădure.

Iată deci o serie de soluțiuni juridice variate, dar cu toate acestea destul de eficace. În realitate nu am găsit o singură obștie care să țină într'adevăr seama de aceste articole ale așezămintelor lor. Unele obștii, cum este de pildă aceia din Palten, care este una din cele mai bine organizate, au adus un inginer silvic, care le-a făcut amenajamente forestiere. Ceeace se aplică în viața de toate zilele sunt regulile stabilite de către silvicultori, iar nu regulile așezământului. Nerejul încă merge și mai departe : nu are nici măcar așezământ.

PROBLEMA FERESTRAELOR ȚĂRĂNEȘTI. A instala un ferestruu pe o apă, înseamnă a exploată pădurea într'un chip mult mai inteligent, decât acela de a merge singur să-ți tai lemnele. Un adevărat abuz de ferestree s'a născut deci nu numai în Nerej, unde am studiat această chestiune în amănunțime, ci în multe alte sate, cu prilejul reglementării statutului juridic al obștiilor. Anumite sate au vrut să ia măsuri de protejire în privința pădurii, punând oareșcari stavile creierii de ferestree noi. Astfel 3 obștii au interzis complet construcția ferestraelor ; 4 alte obștii nu au permis decât administrației cetii să facă ferestree. În interesul general al comunității, o obștie și-a rezervat dreptul să judece și să hotărască cu prilejul fiecărei cereri de creierea unui nou ferestruu (vezi tabloul IV).

Majoritatea obștiilor adoptă însă o altă soluție, care este aceea de a nu îngădui unuia singur să facă un ferestruu, ci pretinde întovărășirea mai multora ; astfel că dacă abuz este, să profite un număr mai mare de membrii. 7 obștii pretind 5 tovarăși cel puțin de ferestruu. 1 obște pretinde 10 ; și o alta 15. Însă soțul nu poate lua ca asociat pe propria sa nevastă și să cumuleze astfel drepturile a 2 asociați (într'o obștie) ; sau nu se îngăduie să faci parte din tovarășiile mai multor ferestree dintrodată (în 7 obștii). Deasemenea 2 obștii prevăd că străinii nu pot participa în niciun chip la tovarășia unui ferestruu. Construirea unui asemenea ferestruu se face totdeauna pe un teren devălmaș, căci prundul râurilor aparține cetii. 8—9 obștii vrâncene reînoiesc vechiul obicei și precizează că construcția unui ferestruu pe un pământ oarecare, nu atrage după sine dreptul de proprietate asupra solului și nu creiază o posesiune achizitivă, prescripția nejuicând față de obștie. Ferestruul nu este decât o unealtă particulară, pe care stăpânitorul său o instalează pe un teren comun, însă această unealtă trebuie să servească în primul rând comunității, proprietarii de ferestruu sunt deci obligați să taie mai întâi lemne colegilor lor, membrii ai aceleiași comunități (în 7 obștii) și nu vor putea pretinde o altă taxă decât aceia în natură, care nu va putea depăși o vamă de o treime (în 3 obștii) sau de o pătrime (în 6 obștii). În schimb dreptul la ferestruu se transmite din tată în fiu, evident atâta timp cât ferestruul, adică unealta mecanică de tăiat lemne există. Dacă ferestruul nu mai este întreținut și încetează de a funcționa, obștia își reia drepturile și face astfel ca bucata de pământ să reintre în masa devălmașe.

CHESTIUNEA IZLAZULUI. După cum am mai spus, în zilele noastre, creșterea vitelor, care forma temeiul vieții economice vrâncene, a fost cu desăvârșire părăsită. Marile colectivități ale stânilor comune, trăind pe izlazuri comune, dispar. Sătenii săraci își țin vitele pe lângă casă, iar cei bogați dimpotrivă, întrețin un mare număr de vite, ba chiar aduc vite străine, pe care le cresc pe izlazuri comune. Situația fiind nedreaptă, obștiile au încercat cu prilejul stabilirii statutelor, să puie oarecari limite abuzului. Dar din nou soluțiunile adoptate au fost multiple (vezi tabloul V).

Poți să duci la izlaz cu autorizarea prealabilă a administrației comune (în 20 de obști) oricâte vite ; nu poți introduce în izlaz decât un număr limitat de vite, 30 de vite cu o taxă de 15 lei de cap de vită (într'o singură obștie) sau fără nici o taxă un număr de 10 vite (în 9 obștii) și de 20 (într'o sigură obștie).

Vite mici, oi, capre, etc. în acelaș mod mai sus pomenit, pot fi în număr de 30—60, calculându-se 2 iezii sau 2 miei drept o capră sau oaie (în 11 obștii). Sau au drept să întrețină un număr mai mare, însă cu autorizarea consiliului (în 10 obștii) cu plata unei taxe suplimentare și variabilă (în 10 obștii). Aceste taxe sunt restituite cetașilor cu prilejul distribuirii beneficiilor (în 3 obștii).

Unele sate introduc reguli speciale. De pildă, interzicerea de a paște porci (într'o obștie) sau caprele (o obștie) sau vitele care nu sunt ale tale (în 8 obștii). Trebuie să ții vitele mari la munte, în tot timpul anului (într'o obștie), în izlaz nu poți să ții decât vitele de tracțiune și cele de lapte (într'o obștie). Dimpotrivă, alte obștii recunosc dreptul de a paște orice număr de vite fără de nici o taxă (în 7 obștii) sau cu o taxă (în 6 obștii) streinii chiar sunt tolerați, dacă plătesc o taxă, în 4 obștii. Una singură dintre obștii indică în mod expres că membrii comunității care n'au răușit a se înscrie în registrul de drepturi, vor putea cu toate acestea să-și pască vitele pe izlaz. Ce se întâmplă însă cu aceia care n'au nici o vită? Ei au totuși dreptul la o parte din iarba izlazului, care va fi mâncată de vitele altora. Ei bine, vor fi desdăunați în bani (în 8 obștii).

Este inutil să repetăm că satul Nerej se face din nou remarcat prin absența totală a oricărei regule și ca peste tot de altfel, aceste reguli sunt mai mult o încercare de a pune ordine în viața economică a satelor, dar o încercare care nu reprezintă decât un efort de logică fără de nici un efect pozitiv.

În concluzie, tablourile pe care le-am înfățișat și comentariul pe care l-am făcut, ne arată în mod evident că nici în ce privește stabilirea principiului juridic, pe baza căruia funcționează obștia vrânceană, nici în ce privește precizarea naturii juridice a dreptului, pe care îl au cetașii în obștie, nu există o normă unitară în toată Vrancea și cu toate acestea, toate aceste sate vrâncene nu sunt decât reprezentantele unui aceluiaș tip de organizare socială, care pe vremuri s'a bucurat de o mare omogenitate juridică. O dezorganizare deci a provenit din faptul că vechiul obicei al pământului, care ar fi trebuit să fie reglementat de legislator, a fost lăsat la bunul simț al sătenilor. Fiecare sat în parte a reușit să dea o soluție, însă niciodată aceste soluții n'au putut fi unitare pentru toate obștiile din Vrancea. Își poate cineva lesne închipui ce greutate enorme aduce după sine această lipsă de unitate juridică a Vrancei. Judecătorii care trebuiesc să hotărască un interes oarecare, aflat în desbatere în fața lor, n'au nici o normă stabilită conform căreia să se poată decide. Majoritatea timpului trebuie deci să și-l petreacă pentru a răsfoi dosarele judecătoriei ca să ajungă cu greutate la reconstituirea nenumăratelor sisteme juridice valabile pentru fiecare sat deosebit și pe deasupra această muncă trebuie s'o facă cu știința faptului că ceea ce stă scris în dosare, menționat ca normă juridică, aplicabilă obștiei, este de fapt o simplă ficțiune, satele trăindu-și vieța la întâmplare. Nimeni nu ține în realitate seama de aceste statute, ci cazurile se rezolvă printr'un joc de puteri reale, pe care știu să le mânuiască chiaburii satelor vrâncene în dauna celor săraci. Ceea ce învederează lipsa de organizare juridică a acestor obștii este și faptul că consiliul de administrație, cu alegele de președinți, casieri etc., nu funcționează în Vrancea, lăsată multă vreme în grija judecătorilor locale.

Problema obștiei răzășești a fost trecută de puțină vreme în seama Ministerului Cooperației. Ministerul Cooperației neavând la fața locului organele sale, situația s'a înrăutățit. Astfel din tabloul VI se poate vedea chipul în care au funcționat administrațiile obșțiilor vrâncene, în privința cel puțin a adunărilor generale care, potrivit legii, sunt obligatorii anual. Să nu se uite, pentru ca să se înțeleagă mai bine problema, că organizarea juridică a unei regiuni întregi de natura celei vrâncene, presupune o luptă adevărată, pe care autoritatea centrală de Stat ar fi trebuit s'o dea, nu atât împotriva sătenilor, ci împotriva anumitor profitori ai stărilor de dezordine juridică, care știu să exploateze situațiile turburi.

Efectele practice ale acestei nenorocite stări de lucruri se pot vedea foarte limpede. Noua dispozițiune, care prevede că fiecare căruță de lemne, umblând pe drumuri, trebuie să fie însoțită de un certificat doveditor al originii lemnului, a însemnat pentru satul

VI. Adunările obștilor din Vrancea.

Nr. crt.	NUMELE OBȘTEI	PROPRIETATEA	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)
1	Nereju	Monteorul	—	—	—	—	—	—	da ¹⁾	da	da	—	—	da	da	—	—	—	—	—
2	Nereju	Lapoșul	—	—	—	—	da	—	da	da	da	da	—	da	da	da	—	—	—	—
3	Nereju	Piatra-Secuiului	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Nereju	Furu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Spulber	Lapoșul	—	—	—	—	—	da ¹⁾	da	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	—	da
6	Spulber	Tojanul	—	—	—	—	—	—	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	da	—	da
7	Paltin	Furu-Mic	—	—	—	da ¹⁾	da	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Vâlcani	Simionul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Vâlcani-Ghebani-Prahuda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Prahuda	Tojanul	—	—	—	—	—	da ¹⁾	da	da	da	—	da ²⁾	da	da	da	da	da	—	—
11	Năruja	Lapoșul de Sus	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da
12	Nistorești	Dealul-Secăturii	da ¹⁾	—	da	da	da	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	—	—
13	Nistorești	Munțișoarele	da ¹⁾	—	da	da	da	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	—	—
14	Herăstrău	Dealul Secăturii	da ¹⁾	—	da	da	da	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	da	da
15	Herăstrău	Veghiul lui Bucur	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da	da	da	—	da	da	da	da	da	da	da
16	Văsui	Frumoasele	—	—	—	—	—	da ¹⁾	da	da	da	da	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Văsui	Dealul Secăturii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	da ²⁾	da	da	da	da	da	da	da	—
18	Spinești	Dealul Secăturii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Spinești	Zboina	da ¹⁾	—	da	da	da	da ¹⁾	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	da	da	—
20	Hăulișca	Ploștina	—	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da
21	Păulești	Novesele	—	—	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da
22	Coza	Chetricelele	—	—	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da
23	Tulnici	Macradeul	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	da	—
24	Negrilești	Paiselele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Negrilești	Roschilele	—	da	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da	da	da	da
26	Bârsești	Giurgiu	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da
27	Topești	Giurgiu	da ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Poiana	Musca și Vetrila	—	—	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da	—
29	Prisaca-Valea-Sării	Căbalașul de Sus	—	—	—	—	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	da	da	da	da
30	Valea-Sării	Pietrosul	da ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Poduri-Valea Sării	Marcu etc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Colacu	Fruntea Mare	—	da ¹⁾	da	da	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Poduri-Colacu	Căbalașul de Jos	—	—	—	—	da ¹⁾	da	da	da	da	da ²⁾	da	—	—	—	—	—	—	—
34	Părosu-Tichiriș	Dealul Negru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Ruget	Hoboaia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Vidra-Tichiriș	Tisarul	—	da ¹⁾	da ¹⁾	—	—	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	—	da	—	—	—	—
37	Burca-Vidra	Vârful Măgurii	—	da	da	—	—	da	da	da	da	da ²⁾	da	—	—	—	—	—	—	—
38	Voloșcani	Verdele	da ¹⁾	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da ²⁾	da	—	—	—	—	—	—
39	Vidra-Scafari	Izlazul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Găuri	Condratu	da ¹⁾	—	—	da	—	—	—	da	da	—	—	—	da ²⁾	da	da	da	—	—

1) Reconstituirea așezământului. — 2) Data înscrierii majorilor.

Nerej, de pildă, un adevărat dezastru economic. Nu că măsura nu ar fi fost bună și justificativă; dimpotrivă. Inșă acest certificat de origine, în cazul obștiilor de moșneni nu poate să fie dat decât de către consiliul de administrație al obștiilor; ori, nerejenii, din pricina lipsei de vigilență a autorităților, nici până astăzi nu au o obște constituită. Nerejenii deci nu mai pot transporta nici un car de lemne din pricina lipsei lor de organizare juridică. Și neputința pentru sătenii din Nerej de a duce lemne la câmp, înseamnă neputința de a aduce înapoi mălaiul necesar existenței familiilor lor, care trăesc în satele atât de oropsite de Dumnezeu, ale Vrancei.

O operă de reconstrucție a Vrancei este necesară și se poate face, dar ea va fi imposibilă atâta vreme cât autoritățile locale cât și particularii nu vor ști precis care este legea care-i conduce. Trebuiește cât mai în grabă, totuși fără pripeală, să se alcătuiască, în urmă unor amănunțite cercetări, un statut legal, uniform, pentru toată Vrancea, care să fie nunumai judicios alcătuit, ci și impus apoi efectiv realităților sociale de acolo.

După ce această ordine juridică va fi făcută, se va putea abia vorbi de o redresare economică și culturală.

H. H. STAHL și GH. SERAFIM

INFLUENȚA INDUSTRIALIZĂRII ASUPRA ȚĂRANULUI ROMÂN

Institutul Social Banat-Crișana terminându-și anchetele în anii 1934—1935 asupra problemei depopulării, la sugestia d-lui *prof. Gusti* a luat în dezbateră, după ample discuții avute cu d-l *dr. A. Golopenția*, o altă problemă tot atât de interesantă și de mare însemnătate: problema industrializării și influența acestui proces asupra elementului autohton românesc.

Problema aceasta comportă o osebită atenție într'o țară, unde se manifestă o grabită și forțată industrializare, datorită principiului autarhic, ce domină azi vieața economică din Europa. Autarhie provocată de o foarte motivată psihoză de războiu, sforțându-se toate Statele, ca să se emancipeze și în domeniul economic de influențe externe, deoarece într'un războiu viitor aproape toate națiunile sunt amenințate de o eventuală blocadă, generală ori parțială.

Astfel și România a fost și este nevoită să urmeze ritmul vremii; fapt ce se manifestă convingător în felul cum se produce plasamentul capitalului rulant. În privința aceasta statistica din Timișoara, deci din un singur oraș, ne dă lămuriri palpabile, dacă luăm în considerare, că în industria metalurgică d. e. în 1933 s'au investit 231.959.000 lei, care sumă a fost în 1937 majorată la 330.083.000 lei; în industria electro-mecanică s'au plasat în 1933: 3.115.000 lei, iar în 1937: 8.356.000 lei; în industria textilă: 386.639.000 lei, după patru ani: 507.403.000 Lei; industria de piele la 1933: 81.744.000 lei, la 1937: 84.317.000 lei etc. În total s'au investit în 1933: 1.370.000.000 lei, iar în 1937: 1.383.591.000 lei, documentând strigător rolul determinant al industriei în regiunea aceasta. Și cum o ramură de producție exercită totdeauna și în toate timpurile înrăuriri adânci asupra vieții sociale, subsistă prezumția că acest proces de industrializare din Banat și din Hunedoara avuse și are repercursiuni adânci și asupra modului de gândire și al felului de trai al populației autohtone.

În orbita acestui complex de probleme, ce se reduce la formula simplă: cum a format, ori, a deformat mașina pe omul-român, Institutul Social dela Timișoara a descins în vara lui 1938 la Ohababistra (Jud. Severin, lângă Caransebeș), pentru a examina